

Els cent mil fills de sant Eduardo

Adiferència de l'estructura estatal de la formació, el Partit Popular de la Comunitat Valenciana (PPCV) no té cap president d'honor. José María Aznar no troba el seu corresponent al carrer de Quart de València, i ben bé ho podria ser Eduardo Zaplana. Tant ell com Aznar van trencar molts anys de governs socialistes –de Joan Lerma i de Felipe González, respectivament–, tots dos van dur per primera vegada la formació de la gavina al poder –Zaplana, el 1995, i Aznar, el 1996–, van mantenir-se al capdavant dels respectius governs dues legislatures –vuit anys Aznar, i set Zaplana– i ja han abandonat l'activitat política. Ni tan sols no s'hi val l'excusa de l'edat, perquè Aznar és només tres anys més gran que Zaplana.

La raó, òbviament, cal cercar-la en la nul·la relació que hi ha entre Zaplana i aquell que ell nomenà successor per aclamació, aquell que avui presideix la Generalitat Valenciana, Francisco Camps. Els set anys que fa que Camps és al capdavant del Consell –acaba d'igualar el temps que va estar-s'hi Zaplana– no han fet sinó engrandir el buit que els separa. No parlen entre ells, no fan declaracions sobre l'altre, no es fotografien junts ni amb motiu de diades significatives... De fet, sempre miren de no coincidir en cap acte, cosa que resulta més complexa des que, el 2008, Eduardo Zaplana va abandonar la política per passar a ser delegat per a Europa de Telefónica.

Ni l'un ni l'altre no han oblidat aquella junta directiva valenciana del 2002 en què Zaplana va entrar a la sala de bracet de Camps per proposar-lo com a hereu oficial. Cap dels presents no va gosar badar boca. La decisió no era exclusiva de Zaplana, és clar, sinó que havia estat degudament consensuada amb la direcció estatal del partit. José María Aznar hi va donar el vist-i-plau definitiu després d'escoltar les meravelles que de Camps contaven no sols Zaplana,

Dins el PPCV,
no s'hi val cap tebiesa.
O bé l'estimen
o bé el bandegen.
Quinze anys després
d'aterrar al Consell,
Eduardo Zaplana
genera reaccions
contraposades.
Aquells que l'evoquen,
això sí, ho fan
d'una manera molt
entusiàstica.
Ell se'n sent
ben orgullós,
de tots.

sinó tots els seus homes més pròxims: Ángel Acebes, Jaime Mayor Oreja i Javier Arenas, sobretot. El primer, que l'havia tractat com a secretari d'estat d'Administracions Territorials que havia estat, valorava molt la capacitat de treball de Camps; per al segon, prevalia el seu vessant demòcrata-cristià, i el tercer –que alhora era baró andalús– hi veia la possibilitat de situar en una plaça clau un home amb qui tindria, de segur, més bona sintonia que no amb Zaplana, company i rival –alhora– a la darrereria dels anys 70, quan van coincidir a les joventuts de la UCD.

Pot semblar tot el contrari, perquè l'aspecte físic enganya una mica, però Zaplana és sis anys més gran que

Camps. En aquest sentit, però també en el polític, pot aplicar-se allò que Sigmund Freud va resumir amb l'expressió *matar el pare*, aquell complex d'Èdip segons el qual hom vol matar el pare per poder casar-se amb la mare. I Camps, que, de mares, en té dues –la natural, i Rita Barberà, que és la política–, no ha dubtat a liquidar el passat de Zaplana per tal de destacar el seu període de gestió, tot establint un maridatge etern amb Barberà, la persona que el 1991 va fer-lo regidor de Transports quan només tenia 29 anys. Barberà, que mai no va tenir una bona relació amb Zaplana –ella sempre havia aspirat a presidir la Generalitat, no a esdevenir alcaldessa de València–, ha fet tanta força com ha pogut perquè Camps obtinguera no sols el control del govern –pocs mesos després d'haver-hi arribat, va ser a un pas de plegar–, sinó també, i sobretot, el control d'un partit molt més atomitzat que no sembla.

Terra cremada. Només d'obrir la porta de palau, Camps comença a emetre senyals que indiquen un distanciament de la política anterior. Els tres primers i més significatius –perquè havien estat peces capitals del final de l'etapa anterior–: la negativa a privatitzar Ràdio Televisió Valenciana (RTVV), una decisió de Zaplana contra la qual CCOO havia recorregut i que, temps a venir, en efecte, tombaren els tribunals; la negativa a fusionar Bancaixa i la CAM, un projecte acaronat per Zaplana –provinent de les comarques alacantines, en principi les més hostils a la unificació–, però que Camps no veu gens clar i ajorna *sine die*; i, finalment, la negativa a ampliar i cobrir amb una enorme tela metàl·lica les dependències de l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM), com havien previst els prestigiosos arquitectes japonesos Kazuyo Sejima i Ryue Nishizawa. El museu en qüestió havia estat una bandera dels socialistes –que hi van posar a la direcció figures de renom, com ara Vicent Todolí i Carme Alborch–, i Zaplana volia donar-hi un nou impuls, ni que fora estrictament estètic. Camps, en canvi, s'estimava més de dedicar aquells recursos a unes altres matèries.

Camps, a més, demana fidelitat absoluta i limita la seua confiança a un grup molt reduït i estrictament de persones, amb

algunes de les quals havia compartit esmorzar diari al bar El Agujero, al carrer de les Arts Gràfiques de València, quan eren estudiants de la Facultat de Dret. Esteban González Pons (València, 1964), Gerardo Camps (Barcelona, 1963, però benidormer d'adopció) i Francisco Camps (València, 1962) integren el pilar mestre del primer executiu. González Pons com a conseller d'Educació, Cultura i Esport, i Gerardo Camps, com a conseller d'Economia i Hisenda. Amb tots dos havia coincidit també a Madrid, on el futur president valencià havia estat diputat, secretari d'estat i vice-president primer del Congrés, mentre Pons exercia de senador

(1993-2003) i l'altre Camps, de secretari d'estat de la Seguretat Social. Pons va entrar a l'antiga AP gràcies a Francisco Camps, amb qui també havia coincidit al col·legi dels jesuïtes, i Gerardo era la seua gran arma per obrir-se camí a les comarques alacantines.

Vedat de caça. Al sud, però, Zaplana no passà a un segon pla tan ràpidament. Aquells que li professen respecte són majoria encara avui, tot començant pel president provincial del partit, José Joaquín Ripoll, que alhora presideix la Diputació alacantina. Amb Zaplana a la Generalitat, Ripoll havia estat conseller d'Administracions Públiques, primer; conseller de la Presidència, més tard; i vice-president segon, a la fi.

Set anys després d'accedir al poder, Francisco Camps no sols no controla el partit –i, per extensió, la principal institució provincial– a Alacant, sinó que ha obert una ferida que sembla de mal guarir. Ha actuat precipitadament i amb poc tacte, tot mirant de convertir el personal a costa dels pressupostos públics

i prenent obertament posició del costat d'una alternativa avalada per la direcció del PPCV que ell comanda.

La situació que Camps ha originat a les comarques meridionals és tan tensa que el nombre d'afiliats s'ha disparat de manera notable: dels 32.000 afiliats del 2004 als 60.000 que hi ha avui. De tot l'estat espanyol, tan sols en té més la província de Madrid. Les altes han estat motivades, principalment, per l'interès dels uns i dels altres d'ostentar el control de la direcció provincial alacantina. Els seguidors de Zaplana, que maleeixen els intents de Camps d'ocultar la gestió de la Generalitat anterior al 2003, han estat capaços, fins ara, de mantenir-se fermes.

Ripoll, com Camps, també ha mirat de tenir al costat persones que li foren properes. Malgrat tot, no ha tingut cap dificultat a integrar –a la Diputació, sobretot– noms que no li són afins, com ara Luisa Pastor –vice-presidenta tercera i responsable de benestar social, a més d'alcalde de Sant Vicent del Raspeig (Alacantí)– i Bernabé Cano –diputat d'esports alhora que alcalde de la Nucua

Al sud, l'admiració per Zaplana no té límits d'edat. Molts l'han conegut ben poc

(Marina Baixa)–; en canvi, el 2007 Camps va fer net de zaplanistes. A les Corts tan sols resten dues persones que no tenen inconvenient a lloar l'etapa de govern de Zaplana, les ex-conselleres Alicia de Miguel i Gema Amor.

Els homes forts de Ripoll –a més d'Amor, que compatibilitza la feina de diputada amb la vice-secretaria provincial de Comunicació del PP alacantí, amb la direcció del Patronat de Turisme de la Costa Blanca i amb la presidència del PP benidormer– són, principalment, l'alcalde d'Oriola –Mónica Lorente, que és secretària general del PP provincial–, Mari Carmen Jiménez –d'Elda (Vinalopó Mitjà)–, els diputats al Congrés Miguel Peralta –ex-alcalde d'Alcoi– i Macarena Montesinos, el vice-secretari d'organització –Miguel Ortiz, ex-alcalde d'Altea (Marina Baixa)– i els altres dos batlles més importants amb què compta el zaplanisme: l'alcoià Jordi Sedano i Celia Lledó, de Villena (Alt Vinalopó), vice-secretari de política sectorial i vice-secretària de política local del partit.

Lledó és la prova del nou que l'admiració de Zaplana ultrapassa els límits d'edat. Ella, com molts alcaldes de les comarques alacantines, s'hi senten ben propers sense haver-lo conegut gaire. De fet, molts encara estudiaven, quan Zaplana presidia la Generalitat Valenciana. És, en definitiva, la demostració que l'ombra de l'ex-cap del Consell és molt més allargada que no voldria Camps.

Alguns lloctinents de Ripoll fins i tot van plorar d'emoció l'octubre del 2008, quan Camps, Ricardo Costa –que era el secretari general del PPCV– i tota la *troupe* de consellers desplaçada a Oriola –la seu del congrés provincial que havia de canviar el rumb del partit– per tal de destronar-lo de la presidència van quedar-se amb un pam de nas. Després de setmanes i setmanes de pressió als compromissaris perquè escolliren Manuel Pérez Fenoll –aleshores, alcalde de Benidorm–, Ripoll va imposar-se per cinc vots. Era la constatació que Camps –encara no involucrat en el procés judicial derivat del *cas Gürtel*– té al sud un terreny vedat. Un terreny en què evocuen Eduardo Zaplana molt més que no a ell, en què l'ex-president i també ex-ministre compta milers de seguidors acèrrims.

“Abans érem un partit molt més centrat”

Fernando Modrego fou conseller de Medi Ambient, entre el 1999 i el 2003, durant l'última legislatura d'Eduardo Zaplana. Diputat a les Corts entre el 1995 i el 2007, avui dirigeix l'empresa mixta Proaguas Costablanca, SA. D'aquella etapa de govern destaca, sobretot, la vertebració territorial.

No us agrada gens, el terme *zaplanisme*.

—Com a corrent polític, el zaplanisme no existeix. És una manera de definir la sintonia que hi ha entre molta gent que ha fet moltes coses, que comparteixen una mateixa idea de partit i que temps enrere van treballar amb Eduardo Zaplana. Molts han volgut treballar amb Camps, però una altra cosa és que els ho hagen deixat fer. Per poder treballar junts, cal que ho vulguen totes dues persones.

—**És sensiblement diferent, aquesta idea de partit de què parlu d'aquella que proposa Francisco Camps?**

—Trobe que sí. Abans, érem un partit molt més centrat. Mireu, si no, les polítiques socials: la llei de parelles de fet, les ajudes a la dependència... Vam marcar algunes fites inqüestionables. Per bé que Zaplana sempre s'ha anomenat liberal, en allò que fa al respecte de les llibertats, va anar molt més enllà. Les seues polítiques tenien un component social molt acusat, més proper al centre que no ara. O la política ambiental, que vaig tenir la sort de poder desenvolupar i que en absolut no es correspongué amb allò que és tradicional en el conservadorisme.

—**Per què?**

—Perquè vam protegir el 25% del territori, vam elaborar un catàleg de zones humides, vam atraure 20.000 milions de pessetes [120 milions d'euros] de fons europeus per al tractament dels residus...

Vam crear dotze plantes en només quatre anys. I els vuit darrers, només han inaugurat la del Campello, que a més vam aprovar-la llavors! Mireu la política urbanística, també: vam respectar i desenvolupar la normativa aprovada pel Partit Socialista, i fou positiu, perquè ací hi havia la base del nostre gran creixement econòmic. No tan sols es tractava de guanyar diners, sinó que alhora calia que hi haguera terreny per a fer tot d'edificis dotacionals. Gràcies a unes determinades lleis es va poder crear molta riquesa, encara que potser haviem d'haver esmenat algunes deficiències... El tema urbanístic va començar a girar massa de pressa i no vam ser capaços de refredar-lo.

—**Quins aspectes més destacariu, de tota aquella etapa de govern?**

—La vertebració de la comunitat. Zaplana va prendre moltes decisions perquè tots els ciutadans se'n sentiren participants, del projecte comú de la Comunitat Valenciana. El pla hidrològic, per exemple, en fou una: la idea del transvasament de l'Ebre era una manera de crear comunitat, com també l'AVE a València, Alacant i Castelló. Gràcies a la seua capacitat de seure a dialogar amb José Bono [aleshores president de Castella – la Manxa] i Alberto Ruiz-Gallardón [de la comunitat de Madrid], va arribar a acords globals molt valuosos.

—**I amb Jordi Pujol. Van acordar la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.**